

РУСКИ НОВИНИ

ЗА РУСИНОХ У КРАЛЬОВИНИ С. Х. С.

Вихода раз у тижњу. — Цена па цели рок 100 дин. На $\frac{1}{2}$ рока 50 дин. Поједине ч. 2 дин. Власник: Руске Народне Просвјетне Друштво. Одговорни редактор Ђорђа Павловић.

Нови Сад

штварток 26. фебруар 1925.

Рукописи и други писма треба посыпци на адресу „Руски Новини“ Нови Сад, Војводска улица бр. 2, — Претплату на Руске Народне Просвјетне Друштво Руски Крстур (Бачка).

Наша народна праца.

Шледом културних народах пошли и ми Русини у Југославији. У економским напрямку рушели зме је уж давно, и на тим просвјетним пољу — можемо шмелјо повесиц, — же релативно на нашо околносци добре стойме.

У остатні часи шмелјо зме покроћели в другима народами и на пољу у правим понятију просвјетним т. ј. у култури развијака разума и шерица; па пољу науки, пишемносци и општога просвјетнога развијака. Маме своје књижки, школски и поучни, маме своје календари, маме читалије, маме „Просвјетне друштво“ и маме својо „Руски Новини“. То пуними кроћај на опије просвјетном пољу так маленкай гарстки народу; видзе је, же сили нашега народу енергично станули на обрану наших драгоценних доброх: језика, вири и т. д. То крашије од наших Русинох. Але дужносци ми је у теж народног роботи опомнуц својим братом на поједине неагодни симтоми, околносци — да так именујем — хиби, које ту и там на целу народнијим обачају.

Перши: Руснаци иже вије несчу у великој маси похониц важносц

нашега руха на просвјетним пољу; иже вије несчу, чи не можу — похониц, же је је, кад сјеме сной опстанак зачуваш, як Руснаци, же је мушиме старац за очуване свогога језика, а здјиме свога народни живот, своје обичаје, своје књижечки, своје новине, своје школе, свою виру, — бо пре теж працки просвјетней за исково препаднисме. Не годни зме је отријац, бо је нико за то, за нашу долю, — чи живије чи пренасиц, — не буде старац. То је нас самих задатак. Прето у просвјетију роботу мушије јакији чесни, вредни, умни Русии — учасци браџ.

Мушел ћи буде голен член Р. Н. П. Друштва. А где ми стойме? Ледво нас јест 1000 членох!

То најсце слаби напредак од 24.000 Русинох у Југославији. То, је ето — једна хиба у нашој народног праца.

Еари, вијају — даскељо дуои да вони робије а сами је поцагну до „не брига ме занич“. Так зме не гојни даљи!

Хто люби јој крев, јој бешеду, јој старину, јој виру — ступије јес словом и дјлом до народног просвјетнога праца.

Друга не пријазна околносци у на-

шому народном просвјетном руху јест то, же вељо люби пригњијац, а мало або ич робиц, або захтевац нараџ вељо, а ив подац народног енергије ић. И кад је дајкому лес дајда мала околносци не попачи, такоје заруџује саму народну ствар, бдрека је роботи и служби у народним господарствима, и иже и губије то, јој в чекију муку ожигтвorenе.

Так на пр. једни несчу тримац „Руску Новинку“, бо дајо поведла о дајдней партај, јој ше Јому не зљубело. Ми уж вијвели, же „Руски Новини“ не бави је з политику јак таку, и не ваступају тогу, або гевту партају, але стояје над партајама, в лес тога приноша, јој ше стало, або цо поједине партаје дајо поробила. Кад то дајкому не право, то не виновата новина, але сама странка. Кад би новини не имели и нју тојо писац, јој ше стало, тади джаба було — шицким новином.

Не патије дајком на дјаки споредли ствари, околносци хтоји не давају живот нашему рускому народу, але над шицким да пам буде пред очами наша рускосц: наш јаик, вира, слога, брат-

сом же ме шијет ущеси, а паме ни, такоје мушим умреј. Терас аж видим, же то нигде так, јак јој дома, у родимим крају.

Ја ти уж одавна гуторим и тога је тримам — гвари Василь — але дајже, чловече, твой валан и чијиши?

Ја вес тога валану откаљ и ти и мак ту једнога брата. Мено му Василь. Ишол сом пароком тади, до тога крају, да го голем иже расвидим, а то паме ми не возмојно, кад сом уж ето при самим валалу. Неда дјавом. Василь були ице маљочки, кад сом го зохабол. Шивко цо пам остало од оца и мајери я попредај и с пењежима сјекол, а иного сом зохабол на Бога и добрих людзах. Думал сом же будзем у швеје ишешливи, але сом је спривед. Нашесце за исщесцом ме з дна на дзен провадзело. Видвэл сом, же сом сам уж препаднул, та сом надумал голем брата модлиц, да ми пребачи. Бог зна јој с терас вес мак. Чи жије, Боже!? Чи је и вон не препил, јак и ја? Да, да, сецл сом го модлиц, да ми пребачи и да....

И чловек умар. Василь не знаје јој би перше зробиц. Џа мушим чловека однеси до валалу, да го жвирије ростаргајо. Але до кого го од-

ФЕЛЬТОН

Василь Работни.

Васильови було 22 роки. Влошије лес оженеј. Правда, же було худобни, але зато вредни и силовни у роботи и јакији то знаје пре Јого добру роботу. Шицко својо барс чувал, а людјске заш је рушал. Яки було модни, а бал је Василь његовија на тим швеје. Обисце Васильово було крашије ушорене, бо му и жена барс вељо до тога тримала. Женије своје Мелани не дал Василь да роби ченку работу, бо була слабенка. Знаје Василь да роби, кад је брал. Правда же је слапка, але зна јакији роботи и у хижи и у пољу, и вије је је робиц и вије в весела. Кад Мелана слаба, але зато Бог дал досц. Васильови снаги. Хлеба вије забори кельо до обисца треба, а другога дачкога кельо Бог небесни да! Кад Василь у валале робел Мелана му вије ношела јесц, да таки утражени иже и дому не ходзи. Вечера була вије готова кад Василь пришол зос роботи дому, бо вије у исти час приходаје. Не заходаје вон јак Јого пайташе до кар-

чији, бо знаје јој то значи раз до карчији појици. Василь је зарек, же не буде нигда ниц, бо видвэл, кельо уж людје пре паленку страцији шицок јој мајток, па и саме поштене. Знаје вон, бо му людје гуторели, же и Јого прадје було дајкомије перши газда и на далеко појнати, але пјаштво упрепасцело и прадје — а и мак је — думал себе Василь. Чи је дајо виновати, же макоје стари пили? Чом је мушим на својим хршибе ношни прекљатство, јој па прадје руџене?

Була баш собота. Василь станул вијас, облекол је и гайд на роботу. Кукурица је ламала. Лес до је розвидијајо Василь зашол до леса — през хтори мушел преходиц — и затвиздал себе једну шпиванку.

Јај, Боже мой, јај! кричал хтошка. Василь је поохлади и обачи чловека, две ложки па јакији и треше је од женије. Немал на себе лес ценику рекложку.

Џо ту робиши, чловече Божи? питаје Василь.

Умрем, умрем, ратуй же — кричал чловек.

А откаљ ји, брату?

Јај, паме, мушим умреј! Уж двајац роки ходзим по швеје, думал

сво, просвіта разума и шерда, напредоване и змагане у каждом направлум Христянико — народней Просвіти.

Председатель
Р. Н. П. Д.
М. М.

Наша колонизация

У прошлум числу эмс бешедовали о потреби колонизациі а терас о тим: дзе да ідзе худобни чловек? Гварел сом: слідом других? єдни преселели до Сриму и там су и уживаю діла рукох своїх. Други преселени мало далей до Славонії и ту газду ювячни Господу, же их ту пропровадзелі. Вибер себе валал, іда опатриц и найдзеш! Не радзим нікому исц до Сримских валадох, бо жем е там драга, як и у Бачки, але радзим бага Славонію валади Рабно Село, Андреевцы и Пишкоревцы. Хто там да ідзе? Тот, кому то пущада! Тот цо ма окром хижки еще и 2—4 годти жеми. На тей жеми у Бачки ант якиц ант умерец, але іда опатриц брацуку до тих странох и бязовноци ше попачи. Предай венка у Керестуре, Коцуре, и за 2—4 ланци жеми бачванскай эос хижку купиш 15—20 ланци жеми и хижку не набивану, але добру, цревсну, цо ци ю не однече ант воца, а ант ци ю витор не превращи; купиш жем, на хторей ци не будзе виплацац робота и не будзе жадни хлеба ант іншого дачого; Будзея газда, свой чловес, а не биреш, наднічар — людски слуга!

«Рушайме ше браца! Гледайме себе вспши жывот и лехчайши! Стары нашо дідове прикладом' най нам буду, а мы не идасме до непознатых краюх як стари нашо, пойдземе там, дзе уж ёст нашого народу хто-

не? Чи то не Його брат? Чул Василь, дзешка, же и вон мал брата Митра, але людзе гваря, же вон уж одавна забити, кед коні краднул: Василь дума и думал и цошка му паше ше баржей видзело, же бы то могол буц Митро, Його брат. Док Василь так стал и раздумовал, надишли тамаль наднічаре и забачели Васили.

Цо ти ту, небораку, робиш? На цо телью патрн?

Даскељо пришли ту Васильові и обачсли мертвого чловека.

Цо то? Хто то, Василью? Хто го забил?

То наш чловек, эос нашога валалу, а може буц и мой брат.

Але ты, Василью, немаі брата!

Хто то эва? — одвітовал Василь. — То поведа старши людзе. Але знаце цо, людзе, я уж нешыка не годзен пойсц на роботу, а заробеси ми пенсію прилече дому.

Василь пошол до валалу, замодлел у сущеда коч и одвез мертвого чловека до свой хижки.

«Мелано», гуторел Василь, «маме умарте и ми го маме поховац. То мой брат, цо сом го лем раз у живое видзел. Уквілел ме, але я му шынко пребачсл. Та видзіш яки

ри нас зос роширеніма руками дочека!

Але біда! Треба охабиц стары край, добре познати! Та да охабим Керестур, Коцур? Да охабим род мой, приятельох моіх? Да ідзем там дзе два тарки за гроші?!

И кед наш Русин придае у своей філозофиі але по тарки, престава теди, шыцка доказна сила, же треба далей исц и гледац лучшу долю. Треба остац там, дзе ант не зна як тарка виплатра. Будзе себе шпивац: Зродзели ше тарки за горами... и юліци му будз исц на уста, док то шпива, але и так там не отселі бо.. там два тарки за гроші! Виплатра, же дух колонізацій скапал у нашим народу. Виплатра, же буду унуки горши од дідох своїх. Не можу охабиц Керестур, Коцур, бо думаю, же споза тих валадох жывота нет!

Па да справда нет' жывота спода Керестур и Коцур? Опитайце ше тим цо зос Керестура або Коцура виселли там дзе два тарки за гроші! Опитайце им ше и учуче, же и вони ёдза били хлеб, як и Бачване увидзіце, же и вони ноша цали папіталони, як и богати бачване, и „худобним“ Сримцом цальци зос цінілох не стирча, як ант Бачваньом и не жадни су нічого, бо шыцкого маю, док Бачваньом велью того хиба, цо Сримин маю. есть у Славонії овощи, а у Бачкей нет, есть вініци у малоне каждого Русина. Віна ма на розліване, а і не меней цалені, тей „шотгін“ каждого Русина. Не ходза Сримци до Бачки куповац статок, ант швіні, гускі и т. д. ант не ходза сримски жеми варіц мадюн до Бачки, а ант сримски колесаре куповац древо до Бачки. Шыцкого того ту нет, кельюци шынію лажада. Па ипак Бачване ягод да не поштую Сримцох як друг-

е? Прави жобрак, а лем пре лиянство. Добре же сом ше шынка так всчао рушел зос дому па роботу, бо хто зна, кеди би то людзе у леще нашли, а могли бы то и живи ри розтаргад. Терас го, жено, преблечме, а по тим я такой ідзем дац явиц, да му дзвоня».

О годзину наісце заавонели шыцкі давоги.

Хто умар? питали ше людзе ёдни другим вібегуючи зос хижкох на драгу. Кажды ше питал, але ніхто не давад одвіт.

Кед давонар одзвонел такой разглядел, же у Василя Роботного есть умарте

Праве цо Василь зос жену, брата орхітали, уж почали людзе ходиц она грац мертвого. Да на мушы кождому давац одвіти, Василь вішол зос хижки. Мелана стала коло мертвого и гуторела, док и сій не досадзело. О лол годзіми уж іди валал знал, же умарти бул брат Васильов.

Василь істи даень пошол до варошу, купел братові нові шмати, кузел і труну і криж. Потрошел шынку свою худобщину, а інче будо и мало. Покичел пенсію на працата, по мал у хлівку, накупо-

гих Русинох зос Бачки! А чом? Озда пре то, бо у Сриме — „два тарки за гроші.“ Тарки то коровче, цо го Сримец зос коренем зос жеми вирубе, а не да го еще купуе!

Не думайце, браца Русини, так ант о Сриму а ант о Славонії. Треба робиц и вшадзи будзе на досц хлеба. Там у Бачки есть вас и одвіше, а ту жеми туней келью сцеце а на велью вас. Охабяйце биду там и сельце, колонізуйце ше тадай, да нас веци ёст и юнінейши будасме. И вам и нам лепше будае! Хторигод ту приселі, бываючи сом, же ше нігда каяц не будзе!!

Бачвански славонец.

ХРИСТИЯНСТВО И ПОЛИТИКА У ПОЕДИНИХ ДЕРЖАВОХ

Пісн: М. М.

(предложене)

Австроія: Ту по юніи зграбели зласц до своіх руках соціялісти (не Християнські). Вокі за пратке време упрепасці державу.

Газлоство и фінансі спадли на нулу Австроіскі пешажі страціл вредносці. У дзіл куждкі выбрац себе народ новіх постанікох, а од тих некішіні булы Християнскі—соціялісти. Тота да-клем Християнска страна спасла державу од прэпасці. За министра презідента була выбрати свяцінені Сайнєл, хтори поправіл і гаснодарство і вредносці не-інжеку, я напоз прятельох по шыні младей Рэспублікі Аустрыі. Па гоч Сайнєл бул такі заслужны за народ и державу, якак на тъго ёден безбожны соціяліст штреліл, да го лабіе. Вон остал у жывоце. Терас ё выбрати други презідент, але заш зос Християнских соціялістох, та же можеме наздавац же тата млада рэспубліка — дзялк шыні зос бездану, до котрого ю шынка война дралела. Христ. политика тымелі ше на праведносці, зато віне ё нафасен дружству.

вал ище коякей дробеняви и пошол дому.

Дахто ант свойого оца так крашне не поховал, як цо поховал Василь свойого брата — проналину і жобрака. Васильові не остало скоро ніч. Ховане очисцело хижку. Но Василь и Мелана не думали на то, але ишце баржей ше прылапели роботи, бо по вони даваю, даваю шынко од шерца и то нігда пред нікім не спомінаю.

Кед ше людзе врацали с теметова чуло ше зос веліх устах: наісце Василь добры и іщчліви чловек, кед могол телью братові пребачиц и інче то так поховац!

Да, да, одвітовали други, таке зробиц може лем Василь и Його Мелана!

Од того часа не было чловека у валале, хтори би не знімалі калал пред вредним Васильем. Понітава го не лем младши, але и старши людзе, а Василь Роботни інші ант не исадал.

Браца були, а ето як ёден одрос и завршэш а як други!

Осіф Костелник.

Чехословакия: У Чешкай од давно закоренело ше вишлікье безмирство: либералство, слободоумство, погански социализм, комунизм и т. д. Гам жице пред швецкую войну мережел на католическую церкву и, дас лем могли робел процинвей. Основала ше додумче Християнска народна стражка, але тата могла напредовац лем у Моравскай, дас е народ ище не погубени, но добри, чесни Християнски. У Чешкай владали бэзвирки. У Словачкай бранел виру християнску сяліті Глинка. Тот священник был ище за мадарской Тысойней влады замарти у цемніці пре борбу за церкву. Терас з ім ше то исто роби у Чешкай. Гони го, же браїл церкву и виру Християнску просыту. Тота христва, цо му ше роби, в ище чешша як од Тысойней руки, бо тата походна од родзеного брата. — Кед Чеси вяграли вільну пропага Аугсбург, давнели ше их даны жыкы пропага католической церкви. Заризовали крик на уліцех, образы, однімали церкви. Гоняли священниках, забрашени у школах учнів католиків, заведли цивільну жандарму, основали кришу, якую народну церкву, да отаргну народ од Риму. Але царемна була сила пекла.

Християнске католици ше баш эос тым прогоненіем — пребудзели, утемелілі себе Християнску народну странку (пучку) хто-ра постала на іміджу у державы, да боме стали чони бэзвирком у их роботы на драгу и копарли их, терас ше шыкю на лепше обращено. Однія Церкви, манастири, инколи маєтки ше вранаю наяд Віра оживела. Кркавірк ше разладу. Понаже славни Глинка у Словачкай бара-ше бори за Аутокомію своїй жемі и за виру, того Чеси запарли до цемніці. Але вон вініпол з ім и зони ше бори за пра-шу и свой народ. О ім шоняю Словаки так:

Придзе Глинка в Ружемберку,
Принеши нам слободенку,
А в тей нашай ревублікі,
Будзе добрае зям?

(далей будас.)

Правна порада у тарговини

Як ше поеднац и утвардзаци, кед дачо таргусем?

Іногда не было лежко упорыц таку ро-
боту, а наібажкай зос жему, лебо зос хижу. До вайни рітко дахто настрадал, кед лем дахус мерквал, але од теди бо-
ме вайш ше преседы. Зхаме таких, хтори пра-
падали жато, же не дали ніжку вай-
носц тому, же ше имені з дня на дзень,
меншо, на іте радовали, кед добре пра-
дали, але горко заплакали, кед им на то-
то место требало купіц, бо цена уж по-
скочела. Знаме и таких, що вельку чкоау
прещерпели же ше забізвали у бешеди
того зос кім таргозали, а забули же вони
на іте людзох погубена у душі. А наі-
бажкай же несанали, же по воніх лем
так вреды тарговина зос жему
и хижу, кед не поеднац и утвардзани
писанію. Пейц рокк уж тому, як іс-
захтва при тарговини нелокретного ма-
єтка (жем, хижка, маёнткі и так далей на-
писані документ, (ісправа, контракт лебо
уговор). Понаже всёл о тым ім не чули
на даце страдаю, треба да іканаже у Бачкай
по закону (наредба міністарска зос 1919-го
року) лем таке оцурзене (купо-предовані).

черае, покланяне) некретного маєтку т. е., хижка, жемкі, вреды, кед ше о тым на-
писані документ. То барс важне и нове іправило: Нове ё, бо, пред тим т. ё.
до 1918-го року и за тоги ствары досц
було ше підбіц усмено, па гоч и без цвіткох, главное було, да можеме доказац
же але ше так и так Конечно удоскоані,
ко але могли зос цвіткох, кос пристав-
гу и так далей доказац. Канара аві по ста-
рим прашылу це була важна, але терас не муши буд. Зато ім не дума нікто,
жке кед, капару дас, лебо прыял, же то
важко садаль веци, які шыкі. Писане
важкі и без капара, а капара праць писані
іч. Так исто гоч кельо цвіткох маце, а
при тих и добрих, це предзи ім, а писане
вреды праць цвіткох, главное же може-
ше доказац, ше потписал тот, кто не
може приставац, а то ше може зос пра-
шагу, па и на інші способ: Найлехчайші
способ цвіткове, па зато набавце дах
цвіткох ту писані, не нужно да и вони
потпиши, які цвіткове документ, но муд-
ри ше з робік, кед и вони потпиши. Не
досц, кед лем єдна странка потиши, же
то обично, як да квіту преддавач о пра-
ятей капари, бо така квіта в не таки
документ, які ше пред судом захтева. Доку-
мент треба да ё од обидвох странкох
потпиши, и да у юм означено до ше
предавац, по якай цені и други важніші
условія. То уж не важно, да такому до-
кументу настров будзе контракт, уговор,
погодба о купопродаї, лебо гарунок и т.
д. добре будзе таік квісац, да ше дарас
зос мена видан, о чим ше робік. Кед иза
того писані сцеме правык жіде єдноідруге,
добре будзе тога перше означиц, як
привремене, лебо як гвариме прыватне. Да
добре запаметаце ствары, док тога прыватні
привржані уговор не потписал вай пра-
тивник, гоч и прыял капару, и маце цвіткох,
може отступиц праць цвіткового, лем
ко прыял, то муши наяд дац, але ма и
право, да ви му врязице, що сце добяляк.
Капару дакле не може право затримац, док
немаце писане.

Же без писаны не залік тарговина, то
значи, же без писаны судским путем не-
можеце прысиліц противника, да віверіц
відлаку, т. в. відармо го будзеце тужиц
на цвіткох, на капару, па прашагу не
повољовац, ім то вам не поможе, страци-
це суд, гоч и вон сам прыхна пред судом
же звами тарговал, то зем усмено.

Запаметайце добре и то, же по пра-
стойбіжним закону какідзі висмеки уго-
вор, дакле уж тог привремені, прыкаты
треба за 15 дніх прыказац у порційных
званию и заплатиц пречисану таксу бо
кед препуцице и дахто вас ірхіца будзене
пітрофази кос 5 раз меншую таксу. Добре
вінац и то, же ви у привремені контра-
ку можеце себе вівляац, же за означене
время маце право отступиц од купо-пред-
давані. Кед сце уплаціц пристойбу, не-
добійце ш наяд. Зато так уцешу! Иде
єднанки, да од відлакі за 15 дніх маце пе-
дзякі и за пристойбу (таксу).

На остатку нашокінам, же за други
маєткі, коня, краву, кінч, т. в. за шыцкі
покретні ствары потреба писане аж тэ-
рас, а мецзі тогі ствары ше рапух и а-
ренда, па и кірия, гоч ше одношы и
на жем лебо хижу.

Др. М. ХЛІНАЛ, адвокат.

Покарана пиха

Читаме у новинах, же турска вла-
да вигнала тих дньох греческого
православного патріярху зос Ца-
ряграду и так зотарла тогу патрія-
ршию, хтора таку смутну роль ба-
вела у історії церкви Христові.

Познато є же цариградски патри-
архи роастаргли церкву Христову, бо
не сцели жиц у послуху гу. Рим-
ському папі, як насліднику Христо-
вому и єдній главі церкви але ше
одзеліли и сцели превікац власц
над цалу церкву. Давно бул Царі-
град перши царски град, та и вони
сцели будз перши у власці, гоч
знаю же глава церкви була там
дзе бул Петров наслідник: Дае Пе-
тру, там церква. Цариградски па-
триархи вжади себі титул: екumen-
ски т. в. же вони над цалі Хри-
стиянски швет и вшадзі ишли про-
ців Рима. За іміма пошли и велью
славянски народы и жио и нешка
одзелено од соборнай церкви. Але
сто, як кара привіла па тогу бідну
столицу, що ше високо до неба,
давигла, а нізко, аж до блата спа-
дла. Найперше ю поніжеля Гури. Вони
претворили церкву ў й у Ца-
риграду Св. Софію на джамію, а
патріаршию предавали за пенеж: Хто
дал веци тот бул патріярх. Веци за шором ше однімали шыцкі
народы од их власці и так стращали
шицкі власці, бо отаргнути народы
створили себе автокефалія церкви
(самосталні, неовисні). Але найгор-
ша кара привіла тогу на остатку. Тота
„Столиця“ терас лежкі віврацна
одруцені, вигната зос держави. Не-
стало, як да нігда не була. Так сто
Провидінне Боже каре гордосці чло-
веческі:

Божи мійни помали молю, але
близко.

М. М.

Цо нове у Швеції

ФРАНЦУСКА ЦНЕ ВОІ

До тоги не башдовало о военных длу-
ствах — тоги не башдове о ситуности
французскай державы. Кажды ше істга, чи
заше о 10 роках до нокай вайни
Іоаніно ше преношую гласи, же Немецка
страховіто наоружана и прето ше шыц-
кі збягнул імперія. Немецка би мала на-
паднути на Польшу, побіц і, и вен на-
паднути на Французку. У помоц Дружы-
ща Народа ніхто веци не вери па так исто
и у помоц Енглескай, бо Енглеска не люб-
и Польшу.

ПОЛЬСКА

Республика Польска заключала кон-
кордат зос римскую столицу, по котрык
католикі загарантічана подоляца шыб-
бона.

МАДЯРСКА

Зос нашу державу утвардзела Мадяр-
ска спорозумінне пра юдейничкі гарифі. Того спорозуміння ма будз од
обидвох державах за краткі час запровадзе
не до жыцьта.

РУСІЯ

У Москві ухапішенні З студента Немца
котры вінівелі, якім була задача да-
було Сталіна и Троцкого.

